

El darrer 23 de gener s'entregà als assistents a la commemoració del vintè aniversari del Cine Club Sabadell, que celebrarem a l'Auditori de la Caixa d'Estalvis de Sabadell, la memòria-manifest que reproduïm a continuació:

L'actual Cine Club Sabadell neix amb la creació de la Secció de Cine-Estudi del que fou el Cine Club Sabadell dels anys cinquantes i començaments dels seixantes. Cal doncs considerar com a primera sessió del nostre Cine-Club la que inicià les activitats d'aquesta Secció de Cine-Estudi, CASQUE D'OR, de Jacques Becker, el 23 de gener del 1964. Estem doncs celebrant el vintè aniversari de l'Entitat.

La nostra és una feina amb antecessors: primer, els "Amics del Cinema", Entitat fundada abans de la guerra civil i que va funcionar fins als anys cinquantes (és a dir, vint anys, sense comptar el tall que va representar la guerra), i, després, l'antic Cine-Club Sabadell, l'anterior a la creació de la Secció de Cine-Estudi, que es mantingué en actiu durant els deu anys següents. Es pot ben dir, per tant, que, a partir dels anys trenta, la nostra ciutat ha comptat, gairebé sempre, amb una Entitat dedicada exclusivament a la cinematografia. Les esmentades han estat Entitats diferents, però, totes tres han contribuït, d'alguna manera, a l'afeció que pel cinema s'hagi pogut crear a Sabadell.

L'any 64, neix, doncs, el nostre Cine-Club. No són ja els anys del primer apogeu cine-clubistic -el de la conscienciació- que ha tingut lloc una dècada abans (el Cine Club Monterols, per exem-

ple, es fundà l'any 53). Són, però, els del segon, quan es recullen els resultats. L'irreversible inici del declivi d'una determinada idea del cine-clubisme es produeix uns quants anys després. Sortosament, nosaltres estem ja consolidats. La continuïtat, que només té sentit si es pot mantenir fidel als principis de la conformaren, està assegurada. Perquè, si d'una cosa ens podem sentir satisfets, és d'haver agafat el relleu a temps i de mantenir-nos en la mateixa línia vint anys més tard. És per això que el nostre Cine-Club és important: no som el resultat dels sotrats dels temps -encara que el temps, clar, també ens han sotraguejat- ni una Entitat que ha anat canviant de rumb a mesura que els aires canviaven de direcció. Som bàsicament, el mateix que érem: un Cine-Club combatiu i partidista que defensa no només un determinat cinema, sinó, sobretot, una determinada manera de mirar-se'l.

VINT ANYS DE CINE-CLUBISME

Combatiu i partidista. Ja des del nostre naixement, ens hem alineat al costat de l'estil i del gust; hem reivindicat, si bé sense extremismes, el cinema d'autor, i hem tingut una especial predilecció, gens exclusivista, pel cinema nord-americà. I des de sempre, no només ara, quan això sembla haver-se mig posat de moda. Defensàvem Ford i Hawks aleshores, oposant-nos al que en deien "cinema de missatge". I hem de seguir fent-ho, perquè una actitud de combat es fa, a casa nostra, cada vegada més indispensable. Estem a favor d'un determinat cinema, en refusen un altre. Si cal, informem, però no som eclèctics. Som puristes, perquè pensem que només hi ha una manera de fer la feina ben feta: fer-la bé. La puntualitat a l'hora de començar els actes, les bones condicions de projecció i el més escrupolós respecte a la pel·lícula projectada, per exemple, no són anècdotes. Només així, la feina pot arribar a tenir, més tard o més d'hora, uns resultats. La resta és pura ficció. I estimem el cinema. Ens sentim emotivament propers d'homes que viuen a milers de quilòmetres de distància i, en canvi, lluny de gent que és ben a prop nostre.

Al llarg de vint anys, han passat moltes coses. No volem pas fer creure a ningú que som una pedra immutable. S'han variat criteris, s'han polit apreciacions, s'han precisat judicis. Sobretot, s'ha racionalitzat cada vegada més la feina que, des d'un punt de vista funcional, ha guanyat molt d'aleshores ençà. Tanmateix tot això és positiu i lògic. Com també ho és que hàgim passat per diferents dificultats -algunes d'elles greus. Dificultats vingudes de l'exterior, quan l'espectre social o les condicions de treball a la ciutat ens han estat desfavorables. Però sorgides a vegades dins de la mateixa Entitat, quan, per diferències de criteris o per manca de gent a la Junta, el Cine-Club s'ha trobat en algun perillós "im-passe".

N'hi hagué un l'any 70. Un altre, el 74. En sortíem cada vegada relançats. Hi havia una tasca a fer, calia mantenir viva l'Entitat. Això mai no es va qüestionar.

No fem proselitisme. Hem programat sempre allò que hem cregut interessant i ho hem fet, primer que tot, per beneficiar-nos-en nosaltres mateixos. Som homes de cinema i el nostre Cine-Club és, abans que res, un centre d'investigació cinematogràfica. Això no vol pas dir prescindir del públic. Vol dir just el contrari: una feina amb projecció pública -com la nostra- mantindrà la seva continuïtat només si els qui la porten a terme tenen un real interès per aquesta feina i no pel possible èxit popular que pugui tenir la seva difusió. Que tenim raó ho demostren els fets. Bona part de les causes del buit cine-clubistic dels setantes cal buscar-la en el fet que tants i tants cine-clubs s'haguessin dedicat bastant més a tasques messiàniques que no pas estrictament cinematogràfiques.

Un grup dirigent ha de ser compacte. A partir del 74, per exemple, per la Junta de l'Entitat només hi han passat 10 persones. La junta més nombrosa d'aquests deu anys ha estat constituïda per 7 membres, però hi ha hagut cursos en què n'hi havia 4. Actualment som 5. El qui fa més temps, fa 11 anys que en forma part. El qui en fa menys, 4. Hi ha qui d'això en diu immobilisme. No saltres en diem efectivitat.

Hem estat sempre oberts a assessorar i ajudar tothom qui ens ho ha demanat. Ens hem desplaçat per diversos indrets de Catalunya per fer presentacions, col·loquis o cine-fòrums. Hem aju-

dat a muntar sessions de cinema a diferents Entitats ciutadanes. I tot això ho hem fet -i ho fem- perquè assumim unes responsabilitats envers la cultura cinematogràfica que no són negligibles.

El cinema és un art indeslligable de les altres. No el concebem com una cosa aïllada, sinó com a part d'un conjunt. Per això, no hem analitzat el fet cinematogràfic només des d'un punt de vista. Són exemples clars, en aquest sentit, el cicle Jean Cocteau (curs 78-79) que es dedicà tant a l'estudi de l'obra filmica com al de l'obra literària de l'autor; el cicle "Cinema musical i música de cinema a l'entorn de l'Oscar" (82-83), que constà de cinc concerts de piano, a càrrec de Joan Pineda, que donaren una visió general de l'evolució d'aquest aspecte del cinema; o, per no fer massa llarga la llista, el mateix cicle Jacques Prévert que tenim pensat per al mes de febrer vinent.

Aquesta noció globalitzadora de les arts ens ha portat sempre a desitjar la col.laboració amb d'altres Entitats, que poguessin aportar a la feina la seva visió, lògicament diferent i enriquidora. Tanmateix aquestes col.laboracions no sempre han estat un èxit. De nosaltres va partir la idea de crear a Sabadell, el curs 76-77, un grup d'Interentitats que es pogués plantejar una tasca col.lectiva. Els resultats foren decebedors: la falta de constància de la majoria de les Entitats, que van anar deixant d'assistir progressivament a les reunions de treball, invalidà el projecte. Fa uns anys, vam fer un programa de cinema els dilluns a la nit, a Ràdio Sabadell. Durà només alguns mesos: la direcció de l'emissora considerà que el nostre no era un programa el suficientment comercial. Ara, però, els actuals dirigents de Ràdio Sabadell s'han tornat a posar en contacte amb nosaltres i és possible que, en un futur, hi pugui tornar haver un treball en comú. I finalment, no ens entenguérem amb l'Escola d'Estiu del Vallès Occidental, on vam impartir dues vegades el curset "Didàctica del cinema a la segona etapa": els seus criteris i els nostres esdevingueren aleshores -d'això fa uns tres anys-inassociables.

Hem col.laborat, però, amb d'altres Entitats de manera fructífera i continuada: amb la Caixa d'Estalvis de Sabadell -i especialment amb el seu departament de l'Obra Cultural-, que ens ha ajudat econòmicament diverses vegades, ha co-organitzat alguns cicles amb nosaltres i ens ha cedit sempre el seu Auditori, on habitualment hem fet les pel.lícules de 16 mm. (l'Ajuntament ens cedeix el seu Teatre Municipal, on fem les de 35); amb l'Alliance Française de Sabadell, Entitat divulgadora de la llengua i la cultura franceses, amb qui col.laborem des de fa ja nou anys en quasi tots els cicles i les sessions de cinema francès; i amb la revista d'Arts i Lletres "Quadern", on publiquem dues pàgines de comentari cinematogràfic des de fa més de quatre anys. I hem organitzat conjuntament actes o bé sessions amb l'Omnium Cultural de Sabadell, amb l'antic Patronat del Teatre Municipal "La Faràndula", amb les escoles del CEPEPC de Sabadell, etc.

L'obertura a la nostra ciutat d'una delegació de la Filmoteca de Catalunya va significar el curs passat un seriós problema per a nosaltres, en coincidir un dia de sessió seva i nostra i en crear-se'ns dificultats de contractació -per coincidència de material-, la qual cosa ens obligà a fer, els últims mesos del curs, una programació de circumstàncies. El conflicte, però, creiem que s'ha resolt i que s'ha arribat a una satisfactòria solució de compromís que consisteix a organitzar en col.laboració una de les sessions de Filmoteca i a comunicar-nos, els uns als altres, els respectius projectes de programació amb l'antelació suficient. Per definició, Cine Club Sabadell es felicita de la presència d'una delegació de la Filmoteca a la ciutat.

Aquest treball continuat i ininterromput durant, per ara, vint anys, no hagués estat possible sense l'ajut i les facilitats que hem tingut sempre per part dels tres empresaris de cinema comercial que hi ha a Sabadell, amb un dels quals, a més, vam treballar durant una època (del curs 69-70 al 72-73) molt estretament: bona part de les nostres sessions es feren llavors en un dels seus locals, el Cineart Alcàzar i co-programàrem, durant un temps, les sessions habituals d'aquesta sala.

BROKEN BLOSSOMS (LIRIOS ROTOS), 1919, de D.W. Griffith film projectat en la commemoració, acompanyat al piano per Joan Pineda.

Des del 23 de gener del 64, fins avui, Cine Club Sabadell ha organitzat quasi un centenar de cicles, mini-cicles, mostres, "week-ends", etc., la majoria dedicats a l'obra d'un autor, però també alguns dedicats a cinemes nacionals, moviments cinematogràfics, gèneres, actors,... Sempre els cicles programats han estat tan amplis com les possibilitats ho han permès. Mai, per tant, no se n'ha retallat cap ni s'ha fet més curta una mostra que s'hagi pogut fer més vasta (el cicle Laurel i Hardy, per exemple, que inicià el curs 80-81, constà de 104 films). Hem servat, sempre que ha estat possible, l'ordre cronològic, convençuts com estem que és la millor manera de comprendre l'evolució de qualsevol obra artística.

S'han publicat, amb motiu d'aquests cicles, una trentena llarga de dossiers informatius -amb presentacions, bio-filmografies, fitxes tècniques i treballs crítics-, a més de gran quantitat de fulls de sessió. Aquestes publicacions s'elaboren a partir de llibres i articles publicats prèviament, amb treballs originals fets pel propi Cine-Club, per membres individualitzats de la seva Junta o per col.laboradors. També a partir de taules rodones o conferències.

A més dels cicles, també s'han dut a terme moltes sessions fora del cicle: revisions i estrenes. Tasca aquesta -fonamentalment informativa- que, cada vegada, està esdevenint més necessària a la nostra ciutat, donada la penúria general de la programació a les sales comercials que, a Sabadell, no estrenen ja pràcticament mai pel.lícules en versió original subtítulada. La tasca informativa -mai neutra, però, s'ha convertit en una de les feines indefugibles de l'Entitat.

Ja hem dit que Cine Club Sabadell és un centre d'investigació i d'estudi. Per això hem intentat sempre poder comptar amb els millors especialistes que el tema tractat tenia. Lògicament hem topat amb una dificultat que ha esdevingut a vegades insalvable: els diners. Com és natural, la nostra Entitat ha estat sempre -i és encara- deficitària. Tanmateix, ens han acompanyat per parlar de la seva obra Carlos Benito, Delmiro de Caralt, Jaime Chavarri, Llorenç Llobet-Gràcia, Pere Portabella, Alain Robbe-Grillet i Jacques Tati. També hem comptat amb la col.laboració de Jordi Amorós, Abraham Bengio, Claude Beylie, Josep del Castillo, Jean Collet, Christian Delacampagne, Tomàs Delclòs, Ramon Font, José Luis Guarner, Joan Enric Lahosa, Miguel Marías, Segimon Molist, Marcel Oms, Miquel Porter, Joan Pineda -que, a més, ens ha fet il.lustracions musicals i concerts al piano-, Joan Ripoll, Carlos Serrano de Osma i Josep Torrella.

Des del curs 74-75 es du a terme anualment un curset de cinema per a nois (de 10 a 14 anys, preferentment). També s'ha organitzat, els darrers dos anys, un curset de cinema per a joves (de 14 a 18 anys), que no té continuïtat aquest curs per dues causes: el cost que, sense ser excessiu, resulta inassumible per l'Entitat, ateses de

les seves altres despeses; i la poca motivació dels professors dels Instituts de B.U.P. i dels centres de F.P., a qui encara s'ha de convèncer de la importància cabdal que té el cinema -i, per extensió, el món de la imatge- a la nostra societat.

Aquest Cine-Club assistí a totes les reunions de comarques que l'antiga Vocalia Catalano-Balear organitza a començaments dels setantes, quan, en plena febre de les sales d'art i assaig, el cineclubisme de què parlàvem al principi d'aquest escrit estava ja en crisi. Assistiríem també a les assemblees generals dels anys següents i, fins i tot, a algunes de les de les darreries dels setantes. Una constatació: ni els nostres criteris eren els de la Vocalia ni el nostre tarannà el dels altres cine-clubs assistents. Els seus objectius i els nostres no coincidien. No per això som insolidaris. Malgrat que segueixen havent-hi divergències de criteri amb l'actual Federació Catalana, hi continuem mantenint sovintejats contactes. I malgrat que no participem del corrent actual dels cine-clubs

-bastants d'ells convertits quasi només en centres d'exhibició-, estem disposats a col.laborar-hi, a la mesura de les nostres possibilitats, en tot el que la nostra experiència pugui tenir d'útil.

Quatre sessions el curs 63-64, un centenar aproximat als darrers cursos. Vint anys de feina i la mirada posada en el futur. Cine Club Sabadell és una entitat privada finançada bàsicament per les quotes dels seus socis. Fa una mitjana de dues sessions setmanals. Els seus locals de projecció són actualment l'Auditori de la Caixa d'Estalvis i el Teatre Municipal "La Faràndula". La sessió en col.laboració amb la Filmoteca es fa al cinema Imperial. L'estatge social és a l'edifici de l'Obra Cultura de la Caixa d'Estalvis, carrer D'En Font, 1, 1er. pis. L'actual Junta de l'Entitat està formada per Montserrat Berbel, Pere Cornellas, Joan Antoni Ferran, Jordi Graset i Jordi Jubanteny.

CINE CLUB SABADELL

Francesc Trabal Benessat - "L'any que ve"

En les edicions de "Quaderns Crema" veiem reeditada l'obra de Francesc Trabal, "L'Any que ve" obra que inicià el 1925 la col.lecció intitolada "La Mirada" editorial mantinguda per l'anomenat Grup de Sabadell conegut ensems amb els noms de: Cor de Sta. Rita, i Grup Trabal, grup, que qui ara escriu, n'era un dels components. En aquells moments restàvem classificats com a un grup que nodria una autoria de diguem-ne extemporàniament, desocupats i que servíem plenament a uns estímuls d'alliberació i amb la pretensió de servir a un nou sentit d'art autòcton i que somniàvem amb un allunyament, recessió natural d'una societat conformista. Joan Oliver (Pere Quart), ens defineix com a "una colla donada, a més, a la plagassitat i a la facècia i que pretenia una revolució cultural i social, colla a la que Josep Carner batejà ampulosa-

ment amb el títol de: Confraria de l'Humor Suprasensible.

De la vida i fets d'aquest grup qui n'ha més encetadament descrit el fer i el desfer, fou l'Andreu Castells en l'obra meritòria de l'Art Sabadellenc i en el que s'inclouen els noms de: Francesc Trabal, Armand Obiols, Ricard Marlet, Antoni Vila Arrufat, Lluís Parcerissas, Joan Garriga (Joan David) i Miquel Carreras; per tant, a aquesta obra remeto el lector.

La revista TS, publicació de l'Acadèmia de Belles Arts de Sabadell i la d'Amics de les Arts de Terrassa en el n.º 2 de l'any I i data Febrer del 1974 insertà un article-interviu amb qui ara escriu aquestes notes i que es una reafirmació de les dades inscrites per A. Castells. Aquest darrer classifica l'obra com que es tracti d'un volum d'escàndol per la mentalitat de públic i actors que té al seu favor, l'explosió, revolució i autodeterminació del que pot ésser l'Escola d'Humor Sabadellenca, a la qual no és excepció la plàstica.

Humor, naturalment, d'ala blanca, afeminat i enemic total del negre. L'Humor de "L'Any que ve" que aleshores s'havia avançat trenta o quaranta anys i que indignà els homes en aparença sensats, als temerosos.

Més aprop dels nostres dies, Joaquim Molas qualifica tal obra com a "extravagant".

Un fons semidadaista incriminat a un surrealisme crea i a l'ensems di-

buixa aquest humor com un tast d'absoluta arbitrarietat i que estabilitza el mètode seguint el criteri enunciat al seu dia per Tristan Tzara (poeta romanès fundador del moviment Dadà) que a l'any 1916 pronuncia un manifest i que en un dels seus punts bàsics deixà escrit: "Sóc contra els sistemes; el més acceptable de tots els mètodes és el de no tenir-ne cap per principi", insinuant que, el moviment DADA sols es proposa renovar les consciències, per tal de dur-les a un sentit de major responsabilitat".

La gestació de "L'Any que ve" no fou premeditada, el fet en si fou conseqüent als moments en què les converses entre companys giraven a l'entorn de les íntimes esgarrifances que simplement servien a un passar el temps i justificaven un acrobatisme surrealista i que pràcticament no tingué un franc arrelament, tota vegada que la col.lecció subsegüent "La Mirada" no seguí en cap de les seves obres l'humorisme directiu, així, la recerca de formes representada per les de Josep Carner, Carles Riba, Pere Quart, Josep Pla, etc. àgils de composició, enfocaren uns camins en els que una actitud espiritual completava una serenitat formalista i una serenitat mediterrània, ben lluny de tot allò que defineix l'extraversió.

Joan Garriga Manich

L'eloqüència.

Com hi ha déu de redós!

EL QUADERN MONOGRÀFIC dedicat al doctor MIQUEL CRUSAFONT i PAIRÓ, apareixerà a finals del pròxim mes de març.

En aital número s'hi aplega un estol de col.laboracions -degudament i àmpliament il.lustrades- en les quals es glosen les múltiples facetes -humanes i científiques-d'aquest sabadellenc de renom universal.